

ENTREVISTA. Esther Barberà, directora de l'Institut Universitari d'Estudis de la Dona

FOTO: MIGUEL LORENZO

“La Universitat està impulsant la presència de dones en òrgans de poder”

Entrevistem Esther Barberà, catedràtica de Psicologia i coordinadora de diversos projectes d'investigació sobre psicologia del gènere, coeducació i desenvolupament psicoprofessional de les dones. Des de fa uns mesos, és la nova directora de l'Institut Universitari d'Estudis de la Dona.

PAU SERRANO

–Quina és la seua tasca al capdavant de l'Institut?

–Hi ha una tasca fonamental que es deriva del nom del càrrec que és la de dirigir, en el sentit de coordinar, impulsar, tota la sèrie d'activitats acadèmiques i de visibilitat i d'expansió que s'estan fent des de l'Institut i que tenen a veure amb la docència, la investigació i la gestió. Juntament amb això hi ha una tasca de representació tant dins de la Universitat com a nivell estatal amb la resta d'Instituts i Seminars d'Investigació de la Dona i, per descomptat, de relació amb la societat.

–És suficientment conegut, a nivell universitari?

–No ha estat fàcil, però dins de l'àmbit universitari els instituts sí que són coneguts després dels vint anys de trajectòria que tenen. Nosaltes, l'actual Institut Universitari d'Estudis de la Dona, començarem l'any 1992. Tenim una competència molt definida, un caràcter interdisciplinari i una estructura distinta que ens diferencia de l'esquema clàssic que tenen els departaments, i això és necessari pel tipus d'activitat que desenvolupem. Hem realitzat moltes activitats, com ara un programa de doctorat, un màster i diversos cicles d'activitats com

és el temps de les dones que li han donat molta visibilitat a l'Institut.

–Quins reptes es planteja, com a directora, per als propers anys?

–Assumisc el repte Bolonya, ja que ens trobem en una situació de canvi, tant en docència com en investigació. L'activitat docent té a veure amb el màster i el programa de doctorat i també amb una assignatura de grau que venim sol·licitant amb els nous plans d'estudi. El 2006, en un congrés a Madrid, València proposava una assignatura de sis crèdits, una proposta que va tindre molt bona acceptació i que, per diverses raons, es va congelar. El Consell de Govern del mes de novembre va aprovar un reglament de reconeixement acadèmic per la participació en activitats culturals, esportives, de representació estudiantil, solidàries i de cooperació que entrarà en vigor el proper curs. D'entre les diverses activitats, hem treballat des de l'IUED per la posada en marxa de l'assignatura *Relacions de Gènere*, adaptada a cadascuna de les branques de coneixement i que començarem el curs vinent. D'altra banda, el repte més important que tenim és la investigació. N'hem fet molta i des de moltes disciplines i també des d'àmbits molt diversos (local, estatal i europeu), però el repte és obrir grans línies de treball com ara la violència de

gènere o la discriminació en el mercat laboral, de manera multidisciplinària i interdisciplinària.

–Com definiria la situació de la dona a la Universitat de València?

–Semblant a la de la resta de les universitats espanyoles o potser una mica millor. A nivell d'estudiantat, les dones són majoria en quasi totes les carreres, però el fet que hi haja més dones no és motiu de satisfacció. Psicologia i Magisteri presenten el 80% d'estudiantat i això fa que siguin carreres menys valorades. D'altra banda, pel que fa al professorat, un terç són dones, però el repartiment és molt desequilibrat. En la categoria de catedràtic/a, les dones no superen el 15%. Una cosa que s'està fent a la Universitat és impulsar la presència de dones en òrgans de poder i representació, i és molt important que s'incorporen en els equips deganals, equips rectorals i comissions perquè la Universitat pugui respondre a les necessitats de les dones. Siguen o no el cap visible, allò important és que la major part del treball a la Universitat es fa en equip i cal tindre presència i visibilitat, no només perquè se les veja, sinó perquè la Universitat responga cada vegada més a les necessitats i les característiques de les dones. Com que el model és masculí, les dones no se

senten còmodes i s'acaben retirant, i això cal canviar-ho.

–En aquest sentit, pensa que si augmentava la presència de dones en llocs de poder i representació aquests funcionarien millor?

–No crec en les essències. Els éssers humans som complexos i complicats, tot i que és cert que dones i homes hem tingut processos socialitzadors diferencials i això ens fa assumir tasques distintes i presentem nivells d'aspiració ben diversos. Quan un grup de persones no s'espera tindre poder i l'aconsegueix, posa tant d'afany que és molt possible que la seua actuació siga millor. Però es tracta d'una qüestió transitòria, ja que en el moment que estiga més normativitzat el fet que les dones tenen llocs de poder, no hi haurà diferències i caldrà fomentar que tant dones com homes ho facen bé.

–Hi ha un estil femení de lideratge?

–No, no portem cap gen que indiqui això, però sí que hi ha una percepció social que dirigim d'una altra manera, i eixe aspecte pot ajudar en aquests moments a aconseguir coses. Les creences afecten molt el comportament i l'estil estereotipat de creença s'assimila prou a les necessitats actuals del mercat de treball, cosa que pot ser un element que jugue a favor del desenvolupament de les dones.

–Com a catedràtica de Psicologia del Gènere, a les aules perceben desigualtat les estudiantat i els estudiants?

–Perceben que la igualtat està assolida. Quan plantege activitats relacionades amb temes de desigualtat em diuen que “això és d'una altra època”. Quan estan estudiant, veritablement, no la perceben perquè la seua vivència és d'igualtat: ajuden poc a casa, tenen la mateixa permissivitat... Però eixes xiques quan entren al mercat laboral i/o tenen fills/es es quan s'adonen que hi ha desigualtat.

Més formació en igualtat de gènere per a la policia

REDACCIÓ

Segons un nou estudi de la Universitat de València, “és necessari intensificar la conscienciació i la formació de la policia en casos de violència contra les dones”. Els investigadors han analitzat la influència del sexisme i l'empatia en més de quatre-cents policies locals que acaben d'ingressar.

El sexisme condiciona les actituds en la intervenció policial. “En el sentit esperat, aquells policies que puntuen més alt en sexisme són els que opinen que les intervencions davant la violència de gènere haurien de donar-se solament en els casos que la víctima estiga disposada a denunciar”, explica Marisol Lila, autora principal de l'estudi i investigadora de la Universitat de València. La investigació, que es publica en la *Revista de Psicologia Social*, s'ha basat en un qüestionari a 409 policies locals en el moment del seu ingrés al Cos de la Policia, als quals se'ls va demanar que respongueren com seria la seua actuació en diferents casos hipotètics de violència contra les dones. Per a cada escenari els policies podien respondre si “intervindrien només si la víctima està disposada a denunciar” o si “intervindria independentment de la intenció de denunciar de la víctima”, descriu la investigadora. Del total de policies enquestats, que tenien entre 21 i 48 anys, el 81,9% eren homes i el 18,1% dones.

Els experts distingeixen entre dos tipus de sexisme ambivalent: l'*hostil*, que considera les dones inferiors, i el *benvolent* (el més estès), que defineix les dones com a persones més febles que necessiten la protecció dels homes. “La resposta policial davant els casos de violència contra les dones en les relacions de parella porta implícit un missatge que simbolitza la condemna de la societat d'aquest tipus de violència”, apunta l'experta.

Última jornada d'intercanvi lingüístic en el Tastallengües

REDACCIÓ

El Tastallengües, una iniciativa del Vicerectorat de Relacions Internacionals i Cooperació de la Universitat de València, arriba hui a la seua jornada de clausura amb dues activitats: una xarxa i una visita a la ciutat. La ponència, titulada *The language of Valencia: how to learn it at the University simply by sharing yours*, estarà a càrrec de Graeme Berman i tindrà lloc al Servei de Política Lingüística (carrer Amadeu de Savoia 4) a les 18:30 hores. Tot seguit començarà la visita guiada per la ciutat de València en anglès. L'assistència a ambdues activitats és gratuïta i està oberta a tots els membres de la comunitat universitària.